

ECN 120

Valuta og pengepolitikken

Innhold

- kort om valutaverdi
- ekspansiv eller stram (restriktiv) pengepolitikk
- koplinger valuta og rente
- politikkføringer – pengepolitikk og valuta

Kort om valutaverdi/-kurser

- Fagøkonomisk råd:
  - Markedsbestemte valutakurser bedre ($\leftarrow$ sjøl-korreksjon) enn faste/direkte styrte kurser
- Valutakursene påvirkes av innenlandske rentepolitikk (valuta som finansobjekt)
  - Høgt innenl. rentenivå $\rightarrow$ egen valuta styrkes
  - Lågt innenl. rentenivå $\rightarrow$ egen valuta svekkes
- Hvordan forene virkningene av valutakurs med virkningene av innenlandske pengepolitikk?

Ekspansiv eller stram pengepol.

- Ekspansiv pengepolitikk → økonomisk aktivitet auker:
  - Redusert styringsrente
  - Slakkere reservekrav (bankene kan låne ut en større andel av omløpsmidlene)
- Stram pengepolitikk → økonomisk aktivitet synker:
  - Auka styringsrente
  - Strammere reservekrav (bankene kan låne ut en mindre andel av omløpsmidlene)

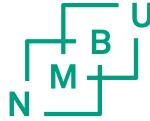
Koplinger valuta og rente (1)

- Innenlandsk rentenivå avhenger av:
  - aktivitetsnivået i økonomien
    - ◆ høg sysselsetting (lønnsvekst) → høgere rente
    - ◆ høg kreditetterspørsel (Norge: bolig) → høgere rente
  - rentenivå i utlandet/hos handelspartnere:
    - ◆ høgt rentenivå ute → (noe) sparing forskyves til utlandet → høgere innenlandsk rentenivå →
      - dempa innenlandsk sparing (skift til venstre i sparing (tilbudet) i kap.markedet)
      - mindre innenlandsk likviditet (likevekt pengemark.)
    - ◆ ... men fall i verdi egen valuta (fra kapitaleksport) motvirker renteeffekten av kapitaleksport

... koplinger valuta og rente (2)

- Innenlandsk rentenivå påvirker:
  - aktivitetsnivået
(motsyklisk: høg r → dempa innenlandsk aktivitet)
  - verdi egen valuta
(motsyklisk: høg r → høg valutaverdi → dempa innenlandsk aktivitet)

Politikkføringer – pengepol & valuta

Penge-politikk	Høg verdi egen valuta ← høg innenlandsk akt.	Låg verdi egen valuta ← låg innenlandsk akt.
Auke renta	Verdi egen valuta ↑ → redusert aktivitet (motsyklistisk: OK)	Verdi egen valuta ↑ → redusert aktivitet (medsyklisk: ikke OK)
Senke renta	Verdi egen valuta ↓ → auka aktivitet (medsyklisk: ikke OK)	Verdi egen valuta ↓ → auka aktivitet (motsyklistisk: OK)

- Andre forhold som påvirker valutakursene
  - Volatil verdensøkonomi → preferanse for store valutaer (€, \$, £) med mindre kurssvigninger over små valutaer (eks. under finanskrisa: svakere NOK)
  - Forutsigbar økonomisk pol. (valuta = mobilt kapitalgode)